

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/97/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.21.195/2022/11. számú rész- és közbenső ítéletével szemben benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. A Dr. Galambos Károly Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Galambos Károly ügyvéd) az indítványozó (a továbbiakban: indítványozó vagy alperes) képviseletében alkotmányjogi panaszt terjesztett elő.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése és az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alkotmányjogi panasszal élt a Kúria Pfv.I.21.195/2022/11. számú, 2023. december 15-én közzétett rész- és közbenső ítélete ellen, 2024. január 1-jén. Kérte, hogy az Alkotmánybíróság a bírói döntés alaptörvény-ellenességét állapítsa meg, tekintettel arra, hogy az sérti az Alaptörvény több rendelkezését, ezek között az Alaptörvény I. cikk (1)-(3) bekezdését, II. cikkét, IV. cikk (1) bekezdését, XIII. cikk (1) bekezdését, XV. cikk (1)-(3) és (5) bekezdését, XX. cikk (1) bekezdését, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését.
- [3] 1.1. A beadványok tartalma, továbbá az első- és másodfokú, valamint a kúriai rész- és közbenső ítéletek szerint az alperes házasság felbontása iránti perben házastársi közös vagyon megosztása és házastársi tartás kiegészítése iránt terjesztett elő viszontkeresetet. A bíróság rész- és közbenső ítéletében a házasságot felbontotta, a házastársi tartás kiegészítése iránti viszontkeresetet elutasította, továbbá megállapította, hogy a felek életközössége 1975. évtől 2010. február 3-ig állt fenn (Dunakeszi Járásbíróság, 14.P.20.298/2012/371.). Az alperes részéről 372. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság rész- és közbenső ítéletének fellebbezett részét helybenhagyta (Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság, Pf.20.136/2022/8.). A Kúria mint felülvizsgálati

bíróság a jogerős rész- és közbenső ítéletet hatályában fenntartotta (Pfv.I.21.195/2022/11.).

- [4] 1.2. Az indítványozó első beadványa szerint az ügyben nem lehetett volna a régi Pp. (1952. évi III. törvény a polgári perrendtartásról) rendelkezéseit az új Pp. (2016. évi CXXX. törvény a polgári perrendtartásról) rendelkezéseivel keverni és a közbenső ítéletben az életközösség fennállásának időpontját a rendelkező részben megállapítani; ez durva contra legem jogalkalmazást jelent, amely az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütközik.
- [5] Továbbá az alperes fellebbezése ellenére nem érvényesült a jogorvoslathoz való joga. Mindez sérti az indítványozónak az alapjogok bíróság által való védelméhez való jogát, az emberi méltóságát, a szabadsághoz és biztonsághoz való jogát.
- [6] A törvényben foglalt eljárási szabályok megsértése – azzal, hogy a bontóper kötelező törvényi előírása ellenére a bontókeresetet indító felperes távollétében a bíróság a bontópert hivatalból nem szüntette meg – sérti a felek törvény előtti egyenlőségét és diszkrimináció tilalmát.
- [7] Az alperes házastársi tartás kiegészítés iránti viszontkeresetének elutasítása sérti az idősek védelmére vonatkozó alaptörvényi kötelezettséget. Utalt arra, hogy „mind a 2012-ben indult vagyonmegosztási kereset közbenső ítéleti rendelkezése meghozatala, mind a 2016-ban felperes által ismét megindított bontóperi részítélet tekintetében, mind pedig a házastársi tartásdíj-kiegészítés iránti alperesi viszontkereset tekintetében” sérült az ésszerű határidőn belül elbírálás követelménye.
- [8] Az Alkotmánybíróság főtárgya hiánypótlásra hívta fel az indítványozót. Az indítványozó 2024. január 22-én benyújtott beadványában a panaszt kiegészítette. Az Alkotmánybíróság a kiegészített alkotmányjogi panaszt a tartalma szerint bírálta el. Az Alkotmánybíróság főtárgya felhívásában szerepelt az is, hogy a jogi képviselő a képviseleti jogosultságát az alkotmánybírósági eljárásra szóló meghatalmazás megküldésével igazolja.
- [9] 1.3. A kiegészített alkotmányjogi panasz a 46. oldaláig az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményeiről és a pertörténetről szól, ideértve a járásbíróság, a törvényszék és a Kúria döntéseinek, a fellebbezésnek, a felülvizsgálati kérelemnek a felidézését, a bírói döntések eljárási és anyagi jogi kritikáját, a Csjt (1952. évi IV. törvény), a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.), a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptk.), a régi és új Pp. felhívását és értelmezését.
- [10] Az Abtv. 29. § szerinti, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet a kiegészített indítvány a következők szerint jelöli meg (46-47. oldal).
- [11] - A rész-közbenső ítéleti formában való határozat meghozatala körében, mert a bírósági határozatból nem állapítható meg – jogszabályi hivatkozás hiányában –,

hogyan a hozott határozat rendelkező részében, miért került meghatározásra és milyen jogszabályi rendelkezés alapján az életközösség kezdete és – az alperes által a perben vitatott, de a felperes által nem bizonyított – a házassági életközösség megszűnésének ideje. Ez a contra legem jogalkalmazás – az elkövetett jogszabálysértés alapján „közbenső ítéletben”: azaz „valaminek a jogalapjának” a megállapításáról rendelkező ítéletben, ezen vagyonmegosztásra vonatkozó jelentőségénél fogva – sértette az alperes indítványozó tulajdonhoz való jogát, a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, és hatékony jogorvoslathoz való jogát.

- [12] - Az alperesnek a házassági tartásdíj-kiegészítés iránti viszontkereseti kérelme elutasítására a rászorultság hiányára hivatkozással nem kerülhetett volna sor, mert alperes rokkantsági nyugdíjban részesült, a személyes munkavégzése egészségi állapota következtében korlátozott volt, a haszonélvezeti jogainak gyakorlásából jövedelemre nem tett szert, ugyanakkor a felperes teljesítőképességét a bíróság nem vizsgálta. Az eljárás sértette az alperesnek tisztességes bírósági eljáráshoz való alapvető jogát.
- [13] - Az ismételten megindult bontóperrel kapcsolatos költségek tekintetében a bíróságok nem tettek eleget indokolási kötelezettségüknek, hogy milyen ok folytán viselik – a bíróság által egyébként összegszerűen meg nem határozott – perköltséget a felek. Ennek hiánya és a perköltségekről való döntés mellőzése sértette a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát és a tulajdonhoz való jogát alperesnek.
- Alperes szerint az elsőfokú rész-közbenső ítélet ellen előterjesztett fellebbezésére a felperes részéről beadott fellebbezési ellenkérelemben foglaltakkal kapcsolatban a másodfokú bíróságnak tárgyalási kötelezettsége volt. Ennek mellőzése sérti az alperes tisztességes bírósági eljáráshoz és hatékony jogorvoslathoz való jogát.
- [14] 1.4. Az indítványozó a beadványában általa alkotmányjogi jelentőségűnek tartott kérdéseket is megfogalmaz [47-48. oldal, 2) pont a)-c) pontok]; ezek az életközösség megszűnésének időpontjára, a perköltségre, a tartás kiegészítésre vonatkoznak, a bírói döntések vitatása mellett.
- [15] Az alkotmányjogi panasz érdemi indokolása címet viseli a panasznak a 48. oldalától az az 58. oldaláig terjedő része; ebben az Alaptörvény egyes rendelkezéseinek [I. cikk, II. cikk, IV. cikk (1) bekezdése, XIII. cikk (1) bekezdése, XV. cikk (1) és (2) bekezdése, XX. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése] az idézése, alkotmánybírósági határozatokhoz írt különvélemények részei szerepelnek, továbbá olyan szövegrészek, amelyeket a panasz a konkrét ügygel nem hoz összefüggésbe. A panasz az 57. oldalon tartalmazza azt is, hogy Alkotmánybíróság a bíróságtól szükség esetén a közigazgatási per iratait szerezzék be [3. pont, e) pont].
- [16] 1.5. Az általános hatáskörű bíróság által az Alkotmánybíróságnak megküldött ügyvédi meghatalmazás nem terjed ki az Alkotmánybíróság előtti eljárásra. Az Ügyrend 25. § (5) és (6) bekezdése szerint jogi képviselő meghatalmazása esetén a szabályszerű

meghatalmazást a beadványhoz csatolni kell, annak elmaradása vagy az ügyrend rendelkezéseitől eltérő módon történő benyújtása hiánypótlásra okot adó körülmény. A szabályszerű meghatalmazás csatolása hiánya esetén az Alkotmánybíróság az eljárását úgy folytatja le, mintha a jogi képviselői meghatalmazás nem jött volna létre, az indítványozót erről értesíti, és az indítványozó személyes eljárása alapján a tájékoztatást és közlést a továbbiakban az indítványozó részére küldi meg. Az Alkotmánybíróság főtitkára felhívására a jogi képviselő meghatalmazást nem csatolt. Az Alkotmánybíróság ilyen esetben az Ügyrend 25. § (6) bekezdése alapján jár el. Az Alkotmánybíróság erről a körülményről értesítette az indítványozót, és az értesítésről tájékoztatta az indítvány benyújtóját.

- [17] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerint tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26-27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29-31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy szól, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [18] 3. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt a benyújtásra nyitva álló hatvan napos határidőn belül nyújtotta be. A panasz a határozott kérelem feltételeinek megfelel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés], tartalmazza ugyanis azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont, Abtv. 27. § (1) bekezdés]; az eljárás megindításának indokait [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]; az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont]; az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]; indokolást arra nézve, hogy a bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]; kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírói döntések alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azokat [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [19] Az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kellett azt, hogy az indítványozó érintettségének fennállása megállapítható-e a jelen esetben. Az indítványozó érintettségét az Abtv. 27. § (2) bekezdés a) pontja megalapozza: a bírósági eljárásban fél volt. A beadvány az alkotmányjogi panasz indítvány formális feltételeinek megfelel.
- [20] 3. 1. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be; ezek tartalmi feltételek.
- [21] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. § (1) bekezdéséből következően nem tekinthető általános felülbírálati fórumnak, és valójában e hatásköre is – az indítványozó

Alaptörvényben biztosított jogának védelmén keresztül – az Alaptörvény védelmét biztosítja [Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdés]. A rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések ezért önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére (lásd: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]).

- [22] 3. 2. Az indítványra okot adó ügyben mindhárom bíróság egybehangzó döntést hozott, valamennyi eljárásban az indítványozó félként vett részt, észrevételeit előadhatta, az alperes indítványozó felvetéseit figyelembe vették, fellebbezését, felülvizsgálati kérelmét érdemben bírálták el, a bíróságok a döntéseiknek indokát adták. A panasz valójában szakjogi, törvényességi kérdéseket vet fel, a keresetről és a viszontkeresetről szóló rész- és közbenső ítéletek törvényességi szempontú felülbírálatára irányul.
- [23] Vagyis a panaszban nem szerepel olyan érv, amelyből arra lehetne megalapozottan következtetni, hogy az Abtv. 29. §-ában foglalt bármely feltétel a panasz befogadását illetően fennáll. A bizonyítékok értékelése és ezen keresztül a tényállás megállapítása (a jelen esetben ideértve az életközösség fennállásának idejére vonatkozó tényállás megállapítását, és az életközösség kezdete és vége időpontja megállapítását, továbbá a házastársi tartás kiegészítése feltételeinek a fennállása megállapíthatóságát a konkrét ügyben szereplő tényállás alapján), illetve annak bizonyos fokú felülvizsgálata a jogorvoslati eljárás(ok) során az eljáró bíróságok feladata. A bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, valamint a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára az Alkotmánybíróság nem rendelkezik felhatalmazással (lásd: 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [24], 3013/2016. (I. 25.) AB végzés, Indokolás [18]; 3221/2014. (IX. 22.) AB végzés, Indokolás [14]-[15], 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]).
- [24] 3.3. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság a Kúria rész- és közbenső ítélete elleni panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alkalmazásával visszautasította.

Budapest, 2024. június 04.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró